

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XII. Respondetur rationibus à Fevreto cap. 3. adductis ad probandam
justitiam appellationum ab abusu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

802 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
notare possemus? Nam in hoc ipso §. 23. probat idem Autor
appellari posse non solum à fulminatione, & executione,
sed etiam à publicatione Bullarum, & earum executionem
prohiberi; quamvis nullus exstet actus iudiciarius circa illam
executionem. §. 24. clausulam, *appellatione submotâ*, re-
scriptis delegatoriis inseri solitam, appellationibus ab abusu
non præjudicare scribit, §. 25. non posse super his appella-
tionibus in arbitros compromitti, aut inter partes componi,
§. 25. possessionem triennem nullatenus juvare.

16. Vides quot accidant ex illis appellationibus incommoda
Ecclesiasticæ jurisdictioni: quàm accuratè serventur, quæ
Ecclesiæ adversantur: quàm parùm referat ipsa utilitatis ex
iis, quæ Reges in ipsius levamen constituunt, etiam dum Cle-
rus opima Regi confert subsidia.

C A P U T X I I.

*Respondetur rationibus à Fevreto cap. 3. adductis ad pro-
bandam justitiam appellationum ab abusu.*

1. **P**roposuerat sibi Fevretus in hoc capite appellationes ab
abusu tanquam justas defendere. Sed nescio, an aliundè
magis quàm ex ejus doctrina illarum injustitia innotescat.
§. 1. distinguit duplex appellationum genus, scilicet simpli-
cium, & tanquam ab abusu, duoque sibi objicit adversus
ultimum istud genus; Primum quod pervertant ordinem ju-
risdictionum. Cùm enim appellationes ab inferiori ad supe-
riorem perferendæ sint, hinc à Judice Ecclesiastico provocatur
ad sæcularem, cui certè non subjacet; undè jurisdic-
tio ac libertas Ecclesiastica læditur: alterum, quod eà vià Ecclesiasti-
cæ personæ, ac causæ spirituales Curis sæcularibus submit-
tantur. Optimè assignat præcipua capita, ex quibus petitur
injustitia prædictarum appellationum; illa si evertat, rem ferè
confecerit. Videamus igitur, quibus machinis aggrediatur. Fa-
tetur in appellatione simplici provocandum ab Episcopo, seu
ejus Officiali ad Metropolitanum, à Metropolitano ad Prima-
tem,

tem, à Primate ad sanctam Sedem, vel ad Judices ab ea delegatos: appellationem autem ab abusu dictam vult interponendam esse ad supremas Curias sæculares, non ordine naturali, quem ille vocat Ressortum, seu devolutionem ab inferiori ad superiorem, sed jure protectionis Regiæ, quâ Princeps tenetur subditos suos, sive Clericos, sive Laicos in propria jurisdictione conservare.

2. Sed declinat statim à scopo, & eo errore indicat se illuc rectâ tendere non posse. Cum enim appellationum ab abusu innumeræ sint species, quæ singulæ specialibus, omnes autem duobus supradictis vitiis laborant; scilicet quod jurisdictiones confundant, & Clericos, ac causas spirituales Laicis subjiciant; quadam saltem generali ratione universæ defendendæ fuerant. Sed frustra id, utpotè impossibile expectes. Assumit Fevretus unicam speciem, cujus nimirum injustitia minùs est evidens; quasi hæc alias omnes complecteretur. Conatur probare; licere Principibus impedire, ne Ecclesiastici Judices jurisdictionem sæcularem, aut jura Regnorum usurpent. Ergone si hoc consecutus fuerit, continuò innoxia erunt, quæcumque Judices Laici contra jurisdictionem, ac libertatem Ecclesiæ, prætextu appellationum ab abusu in Gallia præsumunt? An ad illum articulum pertinent, quæcumque Fevretus in novem libros digessit, protestatus se omnia complexum non fuisse, nec thesaurum illum à quoquam exhauriri posse?

3. Quomodo autem ex jure defendendæ propriæ jurisdictionis infert licitas esse illas appellationes? Nonne Ecclesia etiam potest propriam jurisdictionem tueri? Cur ergo pari saltem ratione non licebit à Judice sæculari ad Ecclesiasticum provocare? At, inquit Fevretus, non dicitur appellatio simpliciter, quæ interponitur à Judice Ecclesiastico ad sæcularem, sed cum addito; tanquam *ab abusu*; quasi verò de solo nomine, ac non potius de re ipsa sit quæstio; aut possit nomen, quod etiam odiosum quid sonat, à sacrilega usurpatione injuriam rescare. Saltem ergo fateatur licere ad Summum etiam Pontificem appellare, cum addito, *tanquam ab abusu*; quando Judex sæcularis jurisdictionem Ecclesiasticam offendit. Non enim minùs ad supremum Ecclesiæ Pastorem

M. C.
De Libertatibus
Eccle. Gallic.
GIII
231

804 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
pertinet jura Ecclesiastica tueri, quàm ad Principes tempo-
ralia propugnare.

4. Non pervertitur, subjungit Fevretus, ordo appella-
tionum Ecclesiasticarum, quia illud, in quo fundatur abu-
sus, est quid facti, ad spirituale nequaquam attinens. Adèd
iniqua est praxis Curiarum Franciæ, quæ contra Constitu-
tiones Regias, nedum contra Canones, de causis etiam spi-
ritualibus, affectâ illis imaginariâ possessorii specie, judicant;
ut dum de justitia appellationum ab abusu in communi agit
hic Autor, cogatur affirmare illas nequaquam ad spirituale
attinere. An igitur corporalia, seu temporalia sunt, quæcum-
que ille in suum tractatum congescit, tanquam materiam hu-
jusmodi appellationum ab abusu? An sacramenta, dispensa-
tiones super votis, & juramentis, beneficia, censuræ, ab-
solutions, &c. in Parliamentis Gallicanis temporalia repu-
tantur, quantum ad omnia, quæ circa illa ibi ventilantur?

5. Addit præterea ad Regem pertinere, vel ad ejus Cu-
rias, decisionem quæstionis illius de facto; num scilicet ali-
quid contra jura sua temporalia sit attentatum; quia, in-
quit, dum aliquid attentatum est, Rex superiorem non ag-
noscit. Duo confundit inter se maximè diversa. Aliud enim
est quærere, utrum ad Principem dumtaxat spectet cognos-
cere, an aliquid juribus suis temporalibus adversetur; aliud,
dum adversari constat, utrum ab alio debeat injuriæ repara-
tio postulari. Sed quodcumque assumatur, nonne opponi
potest ad Ecclesiam quoque spectare, ut judicet, an aliquid
sit spirituale, & cum ejusmodi esse patuerit, illud Ecclesiæ
vindicare? At, reponit Fevretus, neque justum esset, ne-
que decorum, ut Dominus Procurator Regius, qui partis
vices agit in appellationibus ab abusu, litigaret coram Offi-
ciali; ut resarciri curaret, quæ ab eodem Officiali, vel ab ejus
inferiori attentata fuissent contra jura Regis. Fateor injustum
illud, & indecorum fore; sed apud eos tantum, qui & per-
sonas, & res sacras parvi pendere consueverunt; quique,
non ut fides & ratio docent, sed ut mundus sapit, sentiunt;
non autem apud eos, qui spiritualia corporalibus, æterna
temporalibus anteponunt, & intimo pietatis ac religionis
affectu ducuntur. Sed nonne minùs justum, minùsque de-
corum

corum est, ut Episcopus, aliique Judices Ecclesiastici, pro rebus spiritualibus & Ecclesiasticis, ad Laicorum Tribunalia traducantur; & si quam prætermiserint in suis judiciis fori secularis formam, tanquam rei mulctentur?

6. Observa iterum Carolum Fevret in fine hujus §. 2. appellationes ab abusu in hoc ab ordinariis appellationibus discernere; quod illæ nusquam interponendæ sunt, nisi usurpatione jurisdictionis intercesserit. Propria ejus verba exscribenda sunt, ut videas etiam ipsos Ecclesiasticæ jurisdictionis hostes, vi veritatis convictos, dum justitiam appellationum ab abusu statuere nituntur, illarum usum ad casum usurpationis restringere coactos. *Et de plus afin de separer ces appellations des autres pures & simples, on les qualifie du nom d'abus, pour donner à connoître, que sans ladite qualité d'abus, qui denote toujours quelque entreprise ou usurpation de jurisdiction, la justice Royale ne s'y entremettrais pas; id est, „ Præterea ut hujusmodi appellationes à meris, „ & simplicibus appellationibus distinguantur, nomine abusus insigniuntur; quo significetur sine illa conditione abusus, quæ aliquam semper jurisdictionis usurpationem involvit, Judices Regios ab illis abstenturos. Cur ergo aliis casibus sese Regii Judices immiscant, ubi certum est nihil adversus jurisdictionem Regiam esse tentatum?*

7. Frustra autem §. 3. excurrit ad exempla implorati à Clericis Principum auxilii. Aliud enim est Regios Ministros, Ecclesiæ, vel ejus Ministros ad exequendos Canones, aut comprimendos Canonum infractores, postulantibus opem præbere; aliud Ecclesiasticas personas, & causas per appellationes ad se trahere, ac prætextu protegendorum Canonum, Ecclesiæ jurisdictionem, & libertatem opprimere.

8. Duo tantum ibi sunt, quæ aliquam videntur pati difficultatem. Primum est exemplum Leonis IV. Pontificis, judicio Ludovici Pii Imperatoris se supponentis, alterum auctoritas Brunonis Cassanæi in libro *de privilegiis Regularium* appellationes ab abusu licitas asserentis. Quod quidem ad Leonem IV. attinet, de eo jam supra egimus. Ejus verba citantur quidem ab Ivone Decret. 5. part. cap. 22. & à Gratiano 2. quæst. 7. cap. *Nos si incompetenter*. sed referuntur, ut à Nicolao scripta Imperatori, Neque autem inter Epistolas Leonis,

806 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
neque inter Epistolas Nicolai reperiuntur. Testimonium Ivo-
nis, & Gratiani, qui plura supposititia suis Decretis inserue-
runt, adstruendæ facti veritati est impar: quia de re ipsorum
ætatè gestâ non loquuntur, præterquam quod potuisset for-
tè Leo IV. voluntariè, non coactus à jure, vel Officio,
Imperatoris arbitrio se submittere, quemadmodum Leo III. co-
ram Carolo Magno, aliisque Magnatibus, & Episcopis se
purgaverat an. 799. referente Anastasio, aliisque quampluri-
mis, cum expressa protestatione se id agere non coactum, nec
obligatum, id quoque publicè protestantibus Episcopis.

9. Brunonis Cassanæi autoritas ad hoc tantum valet, ut
certiores simus, quod aliunde docet experientia, Regulares
aliquos in Gallia tuendorum suorum privilegiorum omnem
honestam rationem arbitrari; utque in tuto illa ponant adver-
sus Episcopos, non ad Summum Pontificem, à quo illa ac-
ceperunt; cum minus suis desideriis propitium metuunt,
aut longiores moras refugiunt, sed ad sæculares Judices contra
libertatem Ecclesiasticam, & contra proprias etiam Constitu-
tiones interdum recurrere. Sic etiam aliquando Episcopi ad-
versus Regulares malunt Curias sæculares, cum in sua deside-
ria propensas vident, quam summum Pontificem adire: quæ
causa est, ut dum quisque suis rationibus magis quam Eccle-
siæ juribus intentus est, illinc petat auxilium, unde conse-
qui speret; non attendens quantum Ecclesiasticæ jurisdictioni
vulnus inferatur, dum Laicorum judicio subijcitur.

10. Cæterum frustra hic & alibi exemplo Hispanorum,
praxim Gallorum excusat Fevretus. Nec enim conditionem
acceptarent Galli, ut iisdem legibus erga Ecclesiam, & su-
premum ejus Patrem, & Pastorem sese gererent, quibus His-
pani. Sed extra institutum nostrum est illa collatio. Non enim
quærimus, quid faciant Hispani, sed an rectè faciant Galli.

11. Paragrapho 3. asserit Fevretus appellationibus ab abusu
non solum Laicis Clericos, aut spirituales causas Curiarum
sæcularium cognitioni non subijci; sed etiam iis potius effici,
ut spiritualia secerantur à temporalibus, & illa Ecclesiasti-
cis, ista sæcularibus judicanda tribuantur, Curiiis Regiis id
tantum exquirentibus, an de facto jurisdictio Regia, jus pa-
tronatus Laici, & his similia læsa sint, & quæstiones omnes
de

M. C.

Libertatibus
Eccle. Galliarum

III
231

de rebus spiritualibus ad Ecclesiasticos. Officiales liberè judi-
candas remittentibus. Minus esset inflictum Ecclesiæ vulnus,
si limitibus illis verè circumscriberetur Regionum Judicium
examen. Sed præterquam quod non magis, imò minus ad
Laicos, quàm ad Ecclesiasticos pertinet, spiritualia à tempora-
libus, à sacris profana discernere. Testis est ipse Fevretus quàm
latè perrupti sint aggeres, quos hîc commemorat.

12. Adverte autem quomodo hic Scriptor excurrat. Nam
§. superiori dixerat Curias sæculares non se immiscere judiciis
Ecclesiasticis, nisi ubi usurpata fuisset jurisdictio Regia, hic
jus patronatus ad Laicos pertinens etiam in exemplum addu-
cit materiæ appellationum ab abusu, quasi jus patronatus
sit aliquid profanum, & ut ipse loquitur, ad spiritualia
nullatenus pertingens, de quo non possit Ecclesia sine in-
juria Judicium sæcularium sententiam ferre. Hic tamen non
subsistit, ut in toto ejus Tractatus decursu videre est.

13. Paragrapho 4. negat confundi jurisdictiones, aut
Ecclesiasticam à Regia ullo modo imminui; quia appella-
tiones ab abusu inductæ sunt, inquit, ut sua cuique ju-
risdictio salva esset. Si is fuit primæ introductionis finis,
ex eventu patet eas contrarium fortitas esse effectum, ut
sæpè diximus.

C A P U T XIII.

*Respondetur aliis rationibus, quæ à Fevreto proferun-
tur in præd. cap. 3.*

1. **N**on esset, cur tantum eniteremur adversus appella-
tiones ab abusu, si verum esset, quod ait Fevretus in
§. 5. hujus capituli; Illas scilicet Summis Pontificibus pro-
bari: vereor tamen ne non verum sit, quod ille affirmat. Sal-
tem neque rationes, quas Summis Pontificibus propositas nar-
rat, ejusmodi sunt, quibus motos illorum animos arbitrer;
neque conjecturæ quibus utitur, secutam approbationem
suadent. Quid enim sanctæ Sedi ab Oratoribus Regis Christia-
nissimi adductum fuit in favorem illius praxis Curiarum Gal-
licanarum ?

2. Pri-